

**САВЕТ ЗА РЕГУЛАТОРНУ РЕФОРМУ
ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
24.11.2010. године**

Предмет: Мишљење о томе да ли образложење Нацрта закона о архивској грађи и архивској служби садржи анализу ефеката у складу са чл. 39. и 40. став 2. Пословника Владе („Службени гласник РС“, бр. 100/2005)

У складу са чланом 39. и 40. став 2. Пословника Владе („Сл. гласник РС“, бр. 100/2005) даје се

МИШЉЕЊЕ

Образложење Нацрта закона о архивској грађи и архивској служби, који је Савету за регулаторну реформу привредног система поднело на мишљење Министарство културе, под бројем: 011-00-77/2010-18, од дана 08.06.2010. године, **САДРЖИ ДЕЛИМИЧНУ АНАЛИЗУ ЕФЕКТА** у складу са чл. 39. и 40. став 2. Пословника Владе.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Министарство културе доставило је Савету за регулаторну реформу (у даљем тексту Савет) на мишљење Нацрт закона архивској грађи и архивској служби, са образложењем које садржи прилог под називом „Анализа ефеката закона“.

У прилогу „Анализа ефеката закона“ обрађивач прописа је одговорио на питања формулисана у складу са чл. 39. и 40. став 2. Пословника Владе („Службени гласник РС“, бр. 100/2005) и испунио формалне услове прописане наведеним одредбама.

Обрађивач прописа је у образложењу Нацрта закона истакао да је садашњи законски оквир правно застарео, те је стога неопходно његово иновирање у готово свим сегментима, односно његово усаглашавање са међународним и европским препорукама и стандардима. Истакнуто је да је Република Србија једна од ретких земаља у свету која нема закон којим је свеобухватно уређена заштита архивске грађе, као изузетно важног сегмента културног наслеђа, као и организација и функционисање архивске грађе.

Анализирајући проблеме које закон треба да реши, обрађивач прописа је навео да већина архива у Републици Србији обавља своју делатност у веома тешким условима, са неадекватним простором за смештај архивске грађе, са недостатком стручног кадра, застарелом опремом и проблемима финансирања, те би стога доношење закона о архивској грађи и архивској служби довело до стварања институционалне основе за

обезбеђивање услова неопходних за обављање делатности заштите архивске грађе и равномеран развој архива.

Из анализе ефеката произилази да је обрађивач прописа разматрао могућности да се проблем реши без доношења новог закона. Том приликом разматрана је могућност недоношење Закона о архивској грађи и архивској служби (status quo), али је та опција отпала из разлог ашто што није могуће обезбедити адекватан правни оквир којим ће се обезбедити потпуна заштита и очување архивске грађе, без обзира на облик у којем настаје. Поред напред наведене могућности разматрана је и могућност доношењ измена и допуна Закона о културним добрима којим би се извршила корекција уочених проблема. Наведена опција подразумевала би измене и допуне Закона о културним добрима у погледу низа питања која тај закон не регулише или не регулише детаљно. На тај начин међутим не би било могуће обухватити регулисање свих питања чије је уређивање услов за адекватну заштиту архивске грађе и архивске делатности, а такође би се на тај начин нарушила структура Закона о културним добрима као системског закона уколико би се измене односиле на заштиту само једног културног добра.

У одељку анализа ефеката прописа обрађивач прописа је истакао да ће решења садржана у новом закону утицати на сва три нивоа власти, на све ствараоце и имаоце архивске грађе, на архиве односно архивску службу као и на све грађане и кориснике архивске грађе. Такође је указано на то да ће се оснивањем приватних архива створити „тржишна конкуренција“ као и да ће доћи до разграничења међу установама заштите документарног наслеђа.

Из анализе ефеката прописа произилази да је обрађивач прописа спровео јавну расправу на којој су учествовали представници архивских установа, представници локалне самоуправе, богословског факултета, Народне банке Србије, музеја, представници удружења корисника и понуђача архивских информатичких технологија као и представници штампаних и електронских медија. Истакнуто је да су у току периода одржавања јавне расправе заинтересовани учесници јавне расправе доставили сугестије, предлоге и коментаре, које је радна група узела у обзир, односно размотрила и уважила све конструктивне предлоге и сугестије. **Обрађивач прописа међутим није навео о којим предлозима и сугестијама је реч односно није истакао који су то предлози који су уграђени у текст нацрта закона а који нису и из ког разлога.**

Када је реч о процени финансијских средстава потребних за спровођење овог закона, обрађивач прописа је истакао да није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије за 2010. годину, с обзиром да је предвиђена одложена примена закона, која ће почети 2011. године. **Обрађивач прописа међутим није навео колики су очекивани трошкови, којих ће свакако бити имајући у виду да се овим законом оснива ново тело, односно Архивски фонд Републике Србије.**

Поред напред наведеног Савет скреће пажњу обрађивачу прописа на поједина законска решења и позива га да иста још једном размотри, односно да поједина законска решења прецизира.

1. **Чланом 14. Нацрта закона** прописано је да Архивско веће Републике Србије образује као стручно-саветодавно тело Архива Србије, ради обезбеђивања сталне стручне подршке у развоју архивске делатности. **Чланом 17. став 2. Нацрта закона** прописано је да чланови архивског већа имају право на накнаду за свој рад. **Обрађивач прописа међутим није прецизирао на који начин се одређује износ накнаде за рад чланова архивског већа и из којих извора ће се иста финансирати.** Уколико је предвиђено доношење подзаконског акта којим би се ближе уредила питања везана за рад архивског већа, обрађивач прописа је то требао да наведе.

2. **Чланом 28. став 1. Нацрта закона** прописано је да Република Србија, аутономне покрајне и јединице локалне самоуправе прелазне архиве, којима ће предати архивску грађу после 5 године од дана њеног настанка. **Савет истиче да је наведени члан нејасан и да се из истог не може видети шта је у конкретном случају била намера законодавца, те га позива да наведени члан прецизира као и да ближе појасни шта се сматра прелазним архивима.**

3. **Чланом 80. Нацрта закона** прописано је да приватна и физичка лица могу да оснују приватне архиве. Ставом 3. Прописано је да испуњеност услова за почетак рада приватних архива утврђује министар, на основу правилника којим се уређују ближи услови за почетак рада и обављање делатности приватних архива. **Савет истиче да наведено питање не треба регулисати у потпуности подзаконским актима. Имајући у виду да се ради о новини, Савет предлаже да обрађивач прописа размотри могућност да се основне одредбе које уређују питање приватних архива нађу у тексту закону а да се остала питања разраде у подзаконским актима.**

4. **Чланом 97. став 2. Нацрт закона** прописано је да лице коме је одузета лиценца има право да после две године поново затражи издавање лиценце осим у случају предвиђеном ставом 1. тачка 1) овог члана. **Ставом 3. Нацрта закона** прописано је да обнављање лиценце из става 2. овог члана може да се изврши само једанпут. Савет истиче да у ставу 2. обрађивач прописа наводи да је лице коме је одузета лиценца може да после две године поново затражи издавање лиценце, док у ставу 3. говори о обнављању лиценце. **Савет истиче да су ст. 2. и 3. у супротности, односно да из става 2. произилази да би лице морало да поднесе захтев за издавање лиценце, у ком случају се поступак разликује од поступка обнављања лиценце који је предвиђен у ставу 3 Нацрта закона, те је стога нејасно које би услове у овом случају подносилац захтева мора да испуњава да ли услове за издавање или за обнављање лиценце.**

5. **Чланом 104. Нацрта закона** прописано је да даном ступања на снагу овог закона престају да се на систем заштите архивске грађе као културног наслеђа и документарног материјала као и на архива и архивске службе у Републици Србији примењују одредбе Закона о културним добрима („Сл. гласник РС“, број 71/94) које су усупротности са овим законом. **Чланом 105. Нацрта закона** прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику Републике Србије, а примењиваће се истеком рока од шест месеци од дана његовог ступања на снагу. Савет скреће пажњу обрађивачу прописа да имајући у виду чињеницу да ће примена закона отпочети истеком рока од шест месеци од дана ступања на снагу закона а да његовим

ступањем на снагу престају да се на систем заштите архивске грађе као културног наслеђа и документарног материјала као и на архива и архивске службе у Републици Србији примењују одредбе Закона о културним добрима, у периоду од његовог ступања на снагу до његове примене систем заштите архивске грађе као културног наслеђа и документарног материјала као и архива и архивске службе остати нерегулисан.

Савет такође истиче да се из текста Нацрт закона не може са јасноћом закључити да ли овај закон регулише област која је регулисана законом о архивској грађи Савезне Републике Југославије, те уколико уређује **из ког разлога тај закон овим законом није стављен ван снаге**. Такође је Закон нејасан у погледу питања приватне архивске грађе, **односно који су то документи који се морају чувати а који потпадају под приватну архивску грађу**, те позива обрађивача прописа да разради одредбе о приватној архивској грађи.

Имајући у виду напред наведено Савет констатује да образложење Нацрта закона о архивској грађи и архивској служби, који је Савету за регулаторну реформу поднело на мишљење Министарство културе, **САДРЖИ ДЕЛИМИЧНУ АНАЛИЗУ ЕФЕКТАТА** у складу са чл. 39. и 40. став 2. Пословника Владе („Службени гласник РС“, бр. 100/2005).

ПРЕДСЕДНИК
Милађан Динкић
Милађан Динкић